

al treilea și mai ales revista «Dźwignia», fondată în anul 1926. „«Dźwignia» — pîrghia — scria Vladimir Maiakovski în articolele sale despre Polonia — este titlul unei reviste poloneze de stînga. Ea este cea mai apropiată de pozițiile noastre... Lupta împotriva clasicismului străin, învechit, pentru o literatură și o cultură polonă tinărară și vie, de stînga și revoluționară — iată una din sarcinile revistei «Dźwignia»”⁵.

Înrudită cu revista «Dźwignia», prin orientarea ei politico-ideologică, era și revista «Miesięcznik Literacki» care a început să apară în anul 1929 sub redacția lui A. Wat. Această revistă ducea o propagandă intensă pentru literatura proletară polonă, publica știri despre realizările culturale din Uniunea Sovietică, și căuta să sprijine pe scriitorii proletari începători. În atenția acestei reviste stăteau de asemenea și probleme privitoare la situația internațională, ca și cele de domeniul politicii interne; ea urmărea demascarea ideologiei fasciste în literatură și oferea cititorilor o largă informare despre mișcarea proletară pe plan internațional.

În deceniul al treilea locul central în dezvoltarea literaturii proletare îl ocupa poezia. Glasul poeziei devine pentru scriitorii proletari o armă de luptă pentru afirmarea idealurilor democratice. Totodată ei militează pentru o creație poetică nouă în forma ei, accesibilă maselor populare. Desigur că atunci cînd caracterizăm în liniile ei generale literatura proletară în deceniul al treilea, nu trebuie însă să trecem cu vederea faptul că ea mai plătea încă tribut formalismului, estetismului și că legile de dezvoltare ale societății nu erau întotdeauna just înțelese de scriitori.

Pentru mulți scriitori polonezi din acea vreme, drumul către literatura proletară a fost lung și cu procese complicate. Ceea ce îi unea însă pe toți era dorința de a înțelege mersul dezvoltării istorice a societății, de a-i cunoaște forțele motrice, precum și dorința de a-și însuși noile forme artistice de oglindire a realității. Acesta a fost drumul unor scriitori ca B. Iasieński, Wł. Broniewski, St. R. Dobrowolski, L. Szenwald și mulți alții.

Bruno Iasieński își dedică prima sa lucrare, poemul *Pieśń o głodzie* (Cîntecul foamei) (1922) revoluției socialiste ruse. După mărturisirea autorului, poemul reprezintă prima lucrare din literatura polonă de după război, care «cîntă revoluția socială și zorii ce s-au ivit la răsărit»⁶. Dar trebuie spus totodată că tinărul poet era încă departe de a da concluzii juste și în opera sa găsim numeroase confuzii ideologice.

Mai tîrziu Iasieński își va aminti de această perioadă și va scrie: «rămășițele neîndepărtate încă ale idealismului mic burghez, ca niște ghetete care nu-mi erau pe măsură, mă împiedicau să fac pasul hotărîtor»⁷.

Și în creația din acești ani a lui St. R. Dobrowolski găsim multe elemente abstracte și convenționale. Iar opera lui L. Szenwald este pătrunsă de un suflu spontan, anarhic, de răzvrătire ca de exemplu, poeziile «Varșovia», «Răscoala» — 1925, «Casa» — 1926, «Cîntecul distrugătorilor» — 1927. Nici Wł. Broniewski n-a fost consecvent în creația sa. Lipsa de încredere în forțele proprii, dezamăgirea în viață iată notele dominante ale unor poezii cuprinse în primele sale culegeri poetice: *Wiatraki* (Morile de vînt), *Dymy nad miastem*

⁵ V. V. Maiakovski, *Полное собрание сочинений*, Moscova, 1941, v. 7, p. 431.

⁶ Vezi prefața lui A. Berzinla: Bruno Ясенский, *Избранные произведения* в 2, *yx томат*, Moscova, 1957, vol. I, p. 4.

⁷ *Ibidem*.